

Voorbereidende Lesbrieff Slavernij Versie VO

Binnenkort brengen jullie een bezoek aan het Drents Archief. In deze lesbrieff lezen jullie meer over het Archief en het programma, zodat de leerlingen goed voorbereid kunnen worden op het bezoek. Het programma kan gevolgd worden zonder de lesbrieff met de leerlingen te doen, maar het vergroot de betrokkenheid en het begrip bij de leerlingen als de opdrachten uit de lesbrieff wel gedaan worden.

‘Wanneer een slaaf tegen zijn meester zegt: “jij bent niet mijn meester”, dan zal hij daarvoor bestraft worden met het afsnijden van een oor’

Zo luidt artikel nummer 282 van het wetboek van Hammurabi, een koning uit het oude Babylon. Zijn in steen gekerfde wetten stammen uit de 18e eeuw vóór christus en behoren daarmee tot de oudste geschreven teksten die ons bekend zijn.

Kerdoelen: Het programma Slavernij sluit aan bij de SLO-kerndoelen:

Nederlands: 1,5 en 8. *Mens en Maatschappij:* 36 t/m 38, 40, 43, 46 en 47.

Kernbegrippen lesbrieff:

- Archief
- Slavernij
- Driehoekshandel
- Plantages

Introductie

Wat is een archief?

Bespreek kort met de leerlingen dat ze binnenkort naar het Drents Archief gaan. Weten ze wat een archief is? Tijdens het programma *Slavernij* komen we hier nog op terug, maar het is goed om ze alvast te vertellen dat we in het archief oude papieren bewaren die iets vertellen over de geschiedenis (in dit geval van de Drentse geschiedenis). Ook over de slavernij hebben we veel archiefmateriaal, omdat Drenthe een grote rol heeft gespeeld in de geschiedenis van de slavernij.

Slavernij op beeld: digibordfilmpje

Bekijk op het digibord het volgende filmpje. Laat de leerlingen tijdens het kijken de volgende vragen beantwoorden en bespreek deze daarna kort met de leerlingen.

[Tot slaaf gemaakten in Rome \(schooltv.nl\)](http://schooltv.nl)

Vraag 1: Weten de leerlingen wat werken voor een hongerloon betekent? (hard werken voor bijna geen geld)

Vraag 2: Kun je als slaaf ook een beter leven krijgen? (ja bijv. leraar worden)

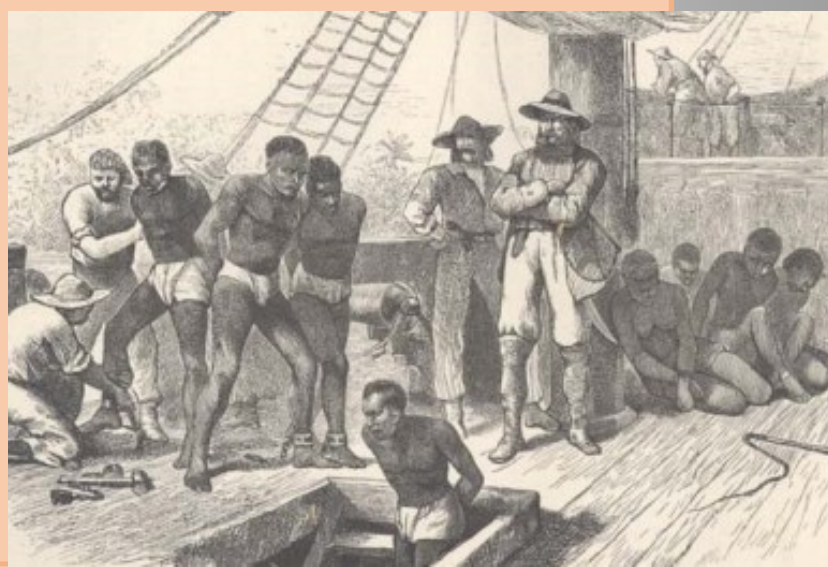
Vraag 3: Hoe lijkt het de leerlingen om in de tijd van de Romeinen als slaaf te moeten werken?

Vertel vervolgens dat slavernij al heel vroeg is ontstaan. Als in 1492 Columbus Amerika ontdekt en er nieuwe grond is om op te verbouwen, hebben ze mensen nodig om daar het werk te gaan doen. Daar werden al slaven voor gebruikt. En ook in de tijd van de Grieken en Egyptenaren waren er al slaven. Al kon iedereen toen slaaf worden door bijvoorbeeld een slechte oogst en verlies van familie. In die tijd ging je werken en wonen bij de familie waar je slaaf was en moest je hen altijd gehoorzamen. Toen eenmaal de WIC was opgericht, werd slavernij echt een begrip.

Slavernij

Met deze lesbrieff maken de leerlingen kennis met de slavernij en slavenhandel. Tijdens het bezoek aan het Drents Archief zullen we vooral ingaan op de slavernij in de 17e en 18e eeuw. We gaan vooral in op de rol die Nederland (en Drenthe) daarin speelde. Toch is het verschijnsel slavernij niet nieuw in de 17e en 18e eeuw, dus in deze lesbrieff leren leerlingen ook dat slavernij voor de 17e eeuw al bestond. Daarna volgt een korte introductie in de slavernij van de 17^e en 18^e eeuw.

In het filmpje hebben de leerlingen gezien dat slavernij iets is dat al lang voor de 17e eeuw bestond. In de opdracht hieronder richten de leerlingen zich verder op de slavernij, maar nu uit de 17e en 18e eeuw.

Interactieve verwerkingsopdracht:

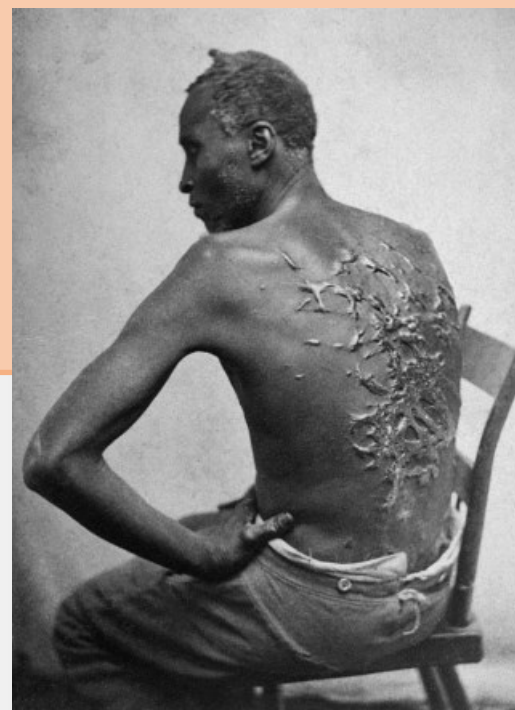
Deel de klas in groepjes in. Verdeel de volgende opdrachten onder de groepjes.

- Opdracht 1: zoek uit waar de plantages zijn en wat hierop verbouwd wordt;
- Opdracht 2: zoek uit wat er verbouwd wordt op de plantages;
- Opdracht 3: zoek uit wat de Driehoekshandel betekent en hoe dit werkt.

De leerlingen kunnen hun gevonden informatie op de bijgevoegde kaart (zie volgende pagina) schrijven of tekenen. Vervolgens presenteren ze kort hun gevonden informatie aan de klas.

Bekijk als afsluiting het volgende filmpje:

[Wat is slavernij? \(schooltv.nl\)](http://schooltv.nl)

“Vrijheid betekent dat je niet gehinderd wordt om te leven zoals jij dat wilt. Al het andere is een vorm van slavernij.”

(Wayne Dyer, Amerikaans schrijver en psychotherapeut, via [55 Citaten met slavernij: Citaten, quotes, uitspraken en wijsheden](#) -

